

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

An regula Naaman, qui, licet inuitus, ingressus est templum idoloatrum,
excuset à peccato. tit. 135

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

lat: & si præsumit, tyrannus est. Nec eum timere de-
bet vxor: nã licet persequatur, occidat, irascatur, am-
plius non potest: sed potius timēdus est, qui vtrunq;
potest perdere, id est, corpus & animam, Matt. 10. & si
quid hic patitur vxor, martyr est, modò habeat pati-
entiam. Sic enim cōplures optimæ matronæ potius
eegerunt mori, quàm malis maritis obedire. Sic oc-
ciditur Regina, vti legitur in legenda S. Catharinæ.
Sic mater cum filijs sese suffocat, ne Arrianis consen-
tiant, vt dicit Eusebius.

Quartò inquit: Vir debet reddere rationem de
vxoie in die nouissimo. Respondeo, de rebus fidei nõ
oportet: nam stabimus omnes ante tribunal Christi,
vt quisque pro se reddat rationem, 2. Cor. 5. at de re-
gimine corporali, quatenus indignè tractãrit vxorē,
& quòd diligenti studio obstiterit vxori & pueris, q̄
omnia perdiderit ludendo & dilapidauerit, & cæt. de
omni verbo & facto malo, Mat 12. ideo falsum est ar-
gumentum, quòd trahere possint vxores ad sectam,
&c. Non stabit in iudicio pro te vir tuus, aut tu pro il-
lo, sed de factis proprijs oportet reddere quempiam
rationem. Non ergò tenetur mulier obedire contra
conscientiam fidei, & obedientiam catholicæ Ec-
clesiæ. At si ex complacentia viri facit contra consci-
entiam & fidem catholicam, inquit: si velim tran-
quilla & commoda pace frui apud illum, oportet me
hoc facere, sicut vult maritus. Respondeo, ergo & cum
vxoie ibis in æternam maledictionem. Gal. 5. Sectæ re-
gum Dei non possidebunt: & si aliter fieri omninò
requirit, tunc teneas regulam Naaman principis mi-
litaris 4. Reg. 5. Sin autem vitare poteris, fac, & com-
menda te Deo, &c.

AN REGVLA NAAMAN QVI
licet inuitus, ingressus est templum, idolo-
latrarum, excuset à peccato.

Yy 2

TITV.

Notandum primò est, quòd 4. Reg. 2. dicitur, quòd Naaman princeps militum rogauit Helisæum Prophetam, vt Dominum pro ipso exoraret, ne ipsi impetaret ingressum in templum regis cum rege gentili, & Propheta nihil respòdit, sed dixit: Va. de in pace. Iam quæritur, an catholicus sic possit intrare Ecclesias sectariorum & communicare illorum sacramentis, attamen seruare mentem apud Ecclesiam catholicam, id est, sub fide sectaria & communicatione sacramentorum, habere intentionem, sicut in catholica Ecclesia acciperet, vt sacramentis sectarium, possit intentio occulta facere catholicum, &c.

Secundò notandum, quòd potissimum ad salutem necessaria est fides & pœnitentia. Hæc etiam est prædicatio Christi, & Ioannis Baptistæ, ac Apostolorum, Mar. 1. Mat. 3. Luca 9. vlt. Pœnitimini & credite Euangeliò. Ideo fundamentum acquirèdæ gratiæ propter Christum, est fides & pœnitentia.

Tertiò, omnia alia sacramenta externa, sunt signa aut fidei aut pœnitentiæ. Sic circumcisio fuit signum fidei Abrahæ, Rom. 4. & baptismus est signum fidei & pœnitentiæ. Confirmatio, ordo, eucharistia, sunt signa fidei, matrimonium & vnctio pœnitentiæ. Omnia ad hæc duo referuntur, id est, fidem & pœnitentiã, & hæc duo potest homo in omni loco & quacunq; in Ecclesia fuerit, habere in mente, & dirigere intentionem ad Deum in cœlis: nō enim hæc pœnitentiæ ab hominibus. Ista esse & retineri possunt in corde, quòd sufficiant ad salutem, etiamsi signa, id est, sacramenta, quis externè per impossibile habere non posset. Non enim alligauit Deus potentiam suam sacramentis.

Quartò, quod ad externa sacramenta, hoc notandum,

um, quòd quædam sunt necessitatis, vt Baptismus, Mar. vlti. Ideò hoc etiam à muliere tempore manifeste necessitatis conferri potest, itidem & ab heretico. Nam Christus est qui baptizat, Ioan. i. ob id pueri vtriusque baptizantur, & accipiunt Spiritum sanctum, si apud vitam manserint: quare si aliter non potest fieri, etiam sacramentum hoc accipi potest ab hereticis, at quid tunc de eucharistia? Respondeo, hoc non est sacramentum necessitatis, scilicet, sic realiter communicari à sacerdote heretico. Ideo communio spiritalis quæ fit per fidem, id est, qua quis credit Christum mortuum pro suis peccatis & sanguinẽ fustum, Matt. 26. hoc tempore manifestæ necessitatis sufficit. Augustinus: Crede, & manducasti.

At dices: Si possum baptisma accipere ab heretico, cur non etiam eucharistiam? Respondeo, nõ est simile. Nam de baptismo consentiunt omnes, tam Catholici, quàm sectarij, quòd fiat in remissionem peccatorum penitenti & credenti in Christum, Actor. 2. Ibi una fides est vbique: at de eucharistia non est simile, ibi secte multos habent errores. Hæc dicit, Panem manere: altera negat diuinitatem: altera, esse extra verum non sacramentum, &c. quia ergo ibi non est vna fides, ideo catholici abstinẽt ab illorum communione. Dices autem: Damnabor, si nõ communicauero? Absit: Habes spiritualemente intereà comunione. Quid si potestas cogat ad comunionem sectariam? nunquid obediã? Absit, si hoc excusaret, nullus sanctorum fuisse martyrizatus, qui omninò resistebant ad martyrium vsque. At dices: Exigua est res de comunione sub vtraque parte. Respondeo, non solùm comunio, sed etiam adhæsiõ & confirmatio secte in hoc pendet. At obijciunt quidam: Sectæ non credunt verum esse corpus Christi, ideo si cõtingat me vnã cum illis accipere nudum panem & viam propter comunione & amicitiam illorum seruãdam, sicut aliã

in symposio & cōiuiuo fit, non est res grandis, ad
enim opus est me hīc cum illis multum rixari? re-
spondeo, Paulus ad Rom. 10. dicit, Corde creditur
iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem: at si
necessaria confessio ad salutem, non te iuabit illa
palliatio: alioqui nullus confessorum fuisset marty-
rizatus. Matt. 10. Qui me negauerit coram homini-
bus, &c. & Paulus arguit Petrum publicè, Ga. 3. quod
non rectè ambulasset &c. Non enim licet Nicodemus
agere in causa fidei & sacramentis. Ergo non excusat
hic regula Naaman principio &c. nec Naaman acci-
pit aliquod sacramentum à gentibus, quando nul-
lum habebant.

*AN VOTVM RELI-
gionis impediāt matrimo-
nium.*

TITVLVS CXXXVI.

RIA occurrunt notanda: Primò, quid
sit votum, Secundò, quomodò scrip-
tura docet votum obligare hominem.
Tertiò, quòd instet periculum con-
muentibus.

Primò, votum est promissio, qua sese homo obli-
gat DEO, ad aliquid præstandum diebus, vitæ
vel ad aliquod tempus. Sic vouemus & promittimus
Deo fidem Christi in baptismo, idq; & liberè: nem-
enim nos cogit hoc promittere &c. Christus nullum
ad fidem compellit, sed dicit: Qui crediderit & ba-
ptizatus fuerit, &c. Marc. ultimo. Sic aliqui vouent
castitatem specialiter, interim certum est, quòd qui
liber alioqui tenetur esse castus, etiam in statu con-
iugali, item esse obediens magistratui extra mona-
sterium, & esse pauperem spiritu, etiam in diuitijs. At
hic specialis vltra hoc est promissio, quam pro sola
vicia